

Chlamydia genus

2005

LL

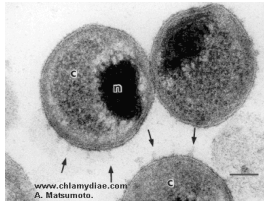
Chlamydiaceae - általános jellemzés

- obligát intracelluláris paraziták, epitheliális sejteket fertőznek meg
- Gram szerint negatívan festődnek
  - van LPS (genus specifikus)
  - hiányzik a peptidoglikán
- bifázisos fejlődési ciklus
  - elemi testek
  - retikuláris testek

2005

LL

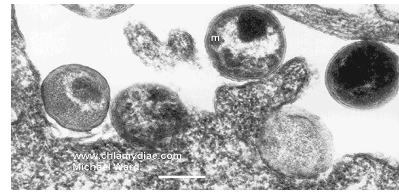
Elemi testek

2005

LL

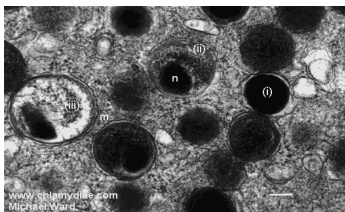
Adhézió

2005

LL

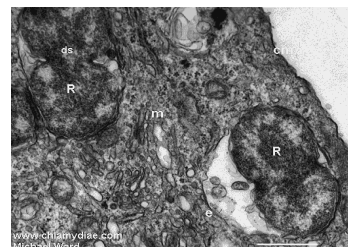
Elemi testek (endocytosis)

2005

LL

Retikuláris test (korai)

2005

LL

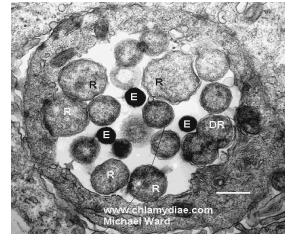
Retikuláris testek (15h)

2005

LL

C. trachomatis zárvány szerkezete

2005

LL

- speciális festési eljárásokkal a fertőzött sejtekben kimutathatók a zárványok
- a Chlamydia fertőzés hatására - humorális és celluláris immunválasz indul be (MOMP, hőszok fehérje)

2005

LL

Osztályozás

- *Chlamydia* genus
  - *Chlamydia trachomatis* (ember)
  - *Chlamydia suis* (sertés)
  - *Chlamydia muridarum* (egér, hörcsög)
- *Chlamydophila* genus
  - *Chlamydophila pneumoniae* (ember, +?)
  - *Chlamydophila psittaci* (madarak)
  - *Chlamydophila abortus* (emlősök)
  - *Chlamydophila felis* (macska)
  - *Chlamydophila caviae* (tengerimalac)
  - *Chlamydophila pecorum* (emlősök)

2005

LL

Chlamydia trachomatis

- **TRIC** biovariáns (Trachoma-Inclusion Conjunctivitis)
  - A, B, Ba, C szerotípusok- trachoma
  - D-K szerotípusok
    - genitourinári fertőzések
      - cervicitis, urethritis, PID
      - NGU
    - szemfertőzések
      - zárványtestes conjunctivitis (felnöttek, újszülöttek)
- **LGV** biovariáns (Lymphogranuloma venereum)
  - L1-L3 szerotípusok

2005

LL

Járványtan

- az EVSZ becslései
  - Chlamydia fertőzések száma világszerte évente megközelíti a 90 milliót
  - Közép-Európa – szexuálisan aktív nők – 5-6%-a fertőzött
- populációnként változó prevalencia
- előfordulás - azonos a fejlődő és a fejlett országokban
- nincs jelentős különbség az egyes népcsoportoknál
- térségünkben nem léteznek hiteles adatok a fertőzés elterjedtségéről (anyagi nehézségek, szűrővizsgálatok hiánya)
- a genitális fertőzések gyakran tünetmentesek (nők: 65-80%, férfiak: 45-50%)
- a szexuális kontaktussal való átvitel gyakorisága megközelítőleg 70%.

2005

LL

- **Megelőzés**
  - Nincs specifikus profilaxis
- **Kezelés**
  - Antibiotikumokkal

2005

LL

Laboratóriumi kórjelzés

- a vizsgálat célja
  - laboratóriumi diagnózis (tünetek +/-)
  - szűrővizsgálat (a populáció vizsgálata tervezett program szerint)
- helyes mintavétel és szállítás (klinikai mintától és alkalmazandó módszertől függően)
- a megfelelő módszer kiválasztása (direkt, indirekt)
  - érzékenység 90% feletti
  - specificitás 100%
- eredmények értékelése
- hibalehetőségek

2005

LL

Mintavétel és szállítás

- **fontos a mintavételi szabályok betartása!**
- **a helytelen mintavétel rontja a vizsgálat hatékonyságát.**

2005

LL

Módszerek

- *C. trachomatis* tenyésztése (sejtenyészet)
- *C. trachomatis* antigén kimutatása
  - DIF
  - ELISA
- nukleinsav hibridizáció (ribosomális RNS)
- nukleinsav amplifikáción alapuló módszerek
  - PCR
  - LCR
  - TMA
- a gyors tesztek nem megfelelőek megbízható diagnózis céljára.

2005

LL

Szerológiai vizsgálatok

- diagnosztikai érték csekély
- járványtani felmérés céljából
- **IgA**
  - aktív fertőzés esetén
- **IgM**
  - ritkán mutatható ki genitális fertőzésben
- **IgG**
  - lezajlott fertőzést jelzi

2005

LL

Vizsgálati minták

- cervix váladék
  - endocervicális hámkaparek vétele előtt nyákelváltoítás
  - 2-3 cm mélyről, 10-20 mp egyirányú rotációs mozgással
  - tenyésztés, DIF, ELISA, NA
- urethra váladék
  - tenyésztés, DIF, ELISA, NA
- rectalis váladék
  - tenyésztés, DIF
- pharyngealis váladék
  - tenyésztés, DIF
- conjunctiva váladék
  - tenyésztés, ELISA, NA
- vizelet
  - első vizeletsugár
  - ELISA, NA

2005

LL

C. trachomatis kimutatására ajánlott módszerek a minta függvényében

- **tenyésztés:** cervix-, urethra-, rectalis-, pharyngealis-, conjunctiva váladék
- **DIF:** cervix-, urethra-, rectalis-, pharyngealis váladék
- **ELISA:** cervix-, urethra-, conjunctiva-, váladék, vizelet
- **NA:** cervix-, urethra-, conjunctiva váladék, vizelet

2005

LL

Téves eredmények

- diagnosztikus vizsgálatok nem megfelelő alkalmazása
- helytelen mintavétel és szállítás
- vegyes fertőzések fel nem ismerése, megfelelő kezelés hiánya
- szerológiai vizsgálatok eredményeinek helytelen értelmezése

2005

LL

A fertőzés elleni küzdelemben fontos:

- módszertani anyagok kidolgozása
- szakmai képzés és továbbképzés
- korszerű ismeretek elsajátítása (tudományos, gyakorlati)
- együttműködés a klinikus és a laboratórium személyzete között
- helyes diagnózis (klinikai, laboratóriumi)
- megfelelő kezelés

2005

LL

Chlamydomphila pneumoniae

- pneumonia
– laboratóriumi kórjelzés – szerológia
- atherosclerosis
– *C. pneumoniae* kimutatása ateromás plakkokból (immunhisztokémia, PCR)

2005

LL

- *Chlamydomphila psittaci*
– szárnyasok hordozzák
– psittacosis, ornithosis
– influenzaszerű kórkép, tüdőgyulladás, meningoencephalitis

2005

LL

Mycoplasma és *Ureaplasma* genus

- **Mollicutes** rend – nincs sejtfal
- **Morfológia**
– apró, 0,2-0,3µm átmérőjű coccoid formák
– változatos alak

2005

LL

Tenyésztés

- tápanyagokban gazdag táptalajok
- koleszterol és zsírsavigényüket külső forrásból kell fedezniük – szérum
- szénforrás – glükóz vagy arginin
- fakultatív anaerobok, első kitenyésztés – valódi anaerob viszonyok
- 1-2 hét
- telepek változó méretűek, közepén nagyobb denzitásúak – tükörtojásra emlékeztetnek
- Folyékony táptalajon történő tenyésztés, csíraszám meghatározás vizelethől

2005

LL

Mycoplasma pneumoniae

- pneumonia
- inkubációs idő – 3 hét
- kórformák – akut tracheobronchitis, primér atípusos pneumonia
- ritkábban pharyngitis, nem gennyes otitis media, meningitis, encephalitis, pericarditis
- köpetben mononukleáris sejtek, festett mikroorganizmusok hiánya
- diagnózis – tenyésztés, szerológia (szerokonverzió)

2005

LL

Mycoplasma hominis

- gyakran kolonizálja a genitourinaris traktust
- bakteriális vaginosis esetén elszaporodhat
- nőknél szülés vagy abortus után fellépő lázas állapot, kismencedei gyulladások
- nem gonorrhoeás urethritis, pyelonephritis
- kissúlyú újszülöttek légúti fertőzései, agyhártya gyulladás

2005

LL

Ureaplasma urealyticum

- fiatal nők és férfiak genitális nyálkahártyáját kolonizáló baktérium
- bakteriális vaginosis esetén elszaporodhat
- feltehetően szexuális úton terjed
- tünetmentes hordozók
- nem gonorrhoeás urethritis esetek feléért tehető felelőssé
- nőknél abortust okozhat
- újszülöttnél légúti fertőzést, meningitist okoz
- ureabontó képesség – vesekövek kialakulása

2005

LL

2005

LL

2005

LL